

leden Dag kunde udtale, at Højre — i 1908 var det vist — havde modsat sig en Forandring af Valgloven, som tilsigtede ved en Kredslægning at gøre Tinget til et sandere Udtryk for Folket. Hvis en saadan Levning af en gammel Opfattelse af dette Spørgsmaal virkelig endnu skulde være raadende, vil jeg dog tillade mig at nævne, at lige store Kredse intet som helst har med det at gøre: i dette Ting at skabe et sandt Udtryk for Befolkningen. Ja, hvis det gjaldt om at faa repræsenteret et vist Antal Individuer uden Hensyn til, hvad disse Individuer mener, tænker og føler — men hyad det gælder om, er dog her i Tinget at faa repræsenteret de Anskuelse, som raader hos Befolkningen, og saa kommer Landet til at ligge helt anderledes. Lad os, da det nu synes at være nødvendigt, tage et simpelt Eksempel. Lad os vælge tre nøjagtig lige store Kredse, hver f. Eks. paa 1,000 Vælgere, altsaa 3,000 Vælgere i alt; lad os endvidere for Simpelhed's Skyld gaa ud fra, at der kun er to Partier, Venstre og Højre, og at Venstre er i Flertal, at Venstre har 1,700 af disse Vælgere, Højre kun 1,300. Det er da i og for sig naturligt, at disse Vælgere bor saaledes, at Venstre har Flertal i alle 3 Kredse. Der blev saa valgt 3 Venstrefolketingsmænd og ingen af Højre, og hvis dette Forhold gjorde sig gældende Landet over, vilde der blive 114 Venstrefolketingsmænd og ingen Højremænd. Hvis imidlertid de 3 Tusinde Vælgere i de 3 Kredse tilfældigvis bor saaledes, at der i hver af de 2 bor 400 Venstremænd og 600 Højremænd og i den tredje 900 Venstremænd og 100 Højremænd, fik disse 3 Kredse til Repræsentanter 2 Højrefolketingsmænd og 1 Venstrefolketingsmand. Tænker man sig endvidere dette Forhold raadende Landet over, vilde Resultatet blive en Repræsentation, bestaaende af 76 af Højre og 38 af Venstre, skønt Venstre er i Flertal. Det vil altsaa ses, at det største Parti, Venstre, ved et Tilfælde kan faa valgt 114 Folketingsmænd, men det kan ogsaa faa valgt 38, og det kan for den Sags Skyld paa Grund af Beboelsestilfældigheder faa et hvilket som helst Antal, der ligger mellem 38 og 114, ja, naar det skal være, ogsaa et Tal under 38. Hvad enten det Antal, som Flertallet faar, nu kommer til

at ligge i 40erne eller i 50erne eller 90erne, eller hvor det nu bliver, er det aldeles ikke det afgørende, fordi det beror paa de tilfældige Beboelsesforhold og intet som helst har at gøre med de to Partiers Styrke ude i Befolkningen. Al Tale om et mere eller mindre sandt Udtryk for Befolkningen — naar man vel at mærke ikke tænker paa Befolkningen som Individuer, men paa Befolkningens Anskuelse — under Opretholdelsen af det nuværende System, selv med lige store Kredse, er i Virkeligheden at tale fuldstændig hen i det blaa. Lige store Kredse behøver slet ikke at give et sandere Udtryk for de i Befolkningen raadende Anskuelse end ulige store Kredse, netop fordi det kommer an paa Tilfældigheder.

I denne Forbindelse vil jeg gerne sige til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), at jeg ikke ganske forstod hans Bemærkning om, at Socialdemokratiet i Fjor skulde have stillet et positivt Forslag om Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse. . . (Borgbjerg: I Grundlovsudvalget har jeg stillet et positivt Forslag om Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse). . . Det ærede Medlems Forslag kender jeg ikke noget til. Det er vist en Fejltagelse. Jeg tror, det ærede Medlem tænker paa noget, der er passeret for tre Aar siden. . . (Borgbjerg: Nej, jeg genoptrykte det og stillede det). . . Saa maa det være forsvundet meget hurtigt igen. . . (Borgbjerg: Nej, men Højre vilde ikke).

De største Vanskeligheder under denne Forfatningsdebat vedrører selvfølgelig Spørgsmaalet om Landstingets Sammensætning. Der er ikke Tvivl om, at der udenfor Socialdemokratiet er Enighed om, at Tokammerssystemet bør opretholdes, at der med andre Ord ved Siden af Folketinget, hvis Afgørelser — vel at mærke, hvis Tinget er rigtigt sammensat — er Befolkningsflertallets Udtalelser, skal være et regulerende og selvstændigt Landsting. Hvis man overlader til Folketinget alene at træffe alle Afgørelser, vil ikke det ske, som den ærede sidste Taler anførte, at saa vilde alle faa samme politiske Ret, at saa vilde Ansvaret blive lagt i hele Folkets Haand. Det er ikke rigtigt. Det er et Misbrug altid at kalde Flertallet af Befolkningen for hele Folket. Jeg siger, at